

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ДЕРЖАВНА ВИЩА ТЕХНІЧНО-ЕКОНОМІЧНА ШКОЛА
ІМЕНІ БРОНІСЛАВА МАРКЕВИЧА (ПОЛЬЩА)
ЛЮБЛІНСЬКА ШКОЛА ВИЩА (ПОЛЬЩА)
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ КАРДИНАЛА СТЕФАНА ВИШИНСЬКОГО
(ПОЛЬЩА)
ВІДДІЛ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ІНСТИТУTU ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ

Збірник матеріалів Міжнародної науково- практичної конференції «РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ПЕДАГОГА»

ТЕРНОПІЛЬ - 2018

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ТЕРНОПІЛЬСКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ПІСТІТУТ
ІССЛЯДІЛМОНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

ТЕРНОПІЛЬСКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕРНОПІЛЬСКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

ДЕРЖАВНА ВИЩА ТЕХНІЧНО-ЕКОНОМІЧНА ШКОЛА
ІМЕНІ БРОНІслава МАРКЕВІЧА (ПОЛЬЩА)

ЛЮБЛІНСЬКА ШКОЛА ВИЩА (ПОЛЬЩА)

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ КАРДИНАЛА СТЕФАНА ВИШИНСЬКОГО (ПОЛЬЩА)

ВІДДІЛ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ІНСТИТУTU ПЕДАГОГІКИ НАНУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток професійної майстерності педагога»

Тернопіль
2018

УДК 159.98:37.091

Р 64

Р 64 Розвиток професійної майстерності педагога: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 26-27 квітня 2018 року). / укладачі: В.Є. Кавецький, А.В. Вихруш, О.Я. Жизномірська, І.І.Гаврищак, С.Б. Гах – Тернопіль: СМП “Тайл”, 2018. – 383 с.

У збірнику зібрано тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток професійної майстерності педагога», проведеної на базі Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти 26-27 квітня 2018 р.

Усі матеріали збірника подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти
(протокол №4 від 14.05.2018 р.)*

УДК 159.98:37.091

© Тернопільський обласний комунальний інститут
післядипломної педагогічної освіти, 2018

Жмурко О.Г.	
Використання інноваційних технологій на уроках хімії та біології.....	113
Зайченко І.В.	
Про усвоєння педагогічної підготовки магістрантів спеціальності “Педагогіка вищої школи” в НУБІП України.....	115
Zencaka A.	
Vocational education as a significant factor of a national economic growth.....	117
Зозуляк-Случик Р. В.	
Аксіологічний підхід формування професійної етики майбутніх соціальних працівників,.....	122
Іванюк Т.Г.	
Математика як засіб розвитку когнітивних якостей школяра.....	124
Іванюк Т.М.	
Теорія і практика позитивної психотерапії в контексті розвитку психологічної компетентності педагога.....	127
Ігнатенко Н. В.	
Особливості реалізації компетентнісного підходу в оцінюванні навчальної діяльності студентів.....	129
Joanna Inglot-Kulas	
Pedagogiczne aspekty kompetencji i odpowiedzialności nauczyciela - coaching w pracy pedagoga.....	131
Кавецький В. Є., Байдецький П.Г.	
Урахування соціально-професійних орієнтирів учнів в профорієнтаційній роботі педагогічних працівників ЗСЗО.....	133
Калаур С.М.	
Теоретико-методологічні аспекти неперервності професійної підготовки майбутніх фахівців.....	135
Касянчук О. В.	
Особливості творчого самовираження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.....	137
Кашуба З. Б.	
Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях музики.....	139
Кашуба О. М., Кравчук Т. О.	
Міжнародний досвід професійного розвитку педагогічних працівників у Німеччині.....	142
Келембет Л.І.	
Науково-методичні основи формування професійної компетентності керівника закладу освіти.....	144
Кічула М. Я.	
Креативно-інноваційна діяльність педагога вищої медичної школи.....	146
Клапач О. І.	
Олімпійська освіта в освітньому процесі вищих навчальних закладів I-II рівня акредитації.....	147
Когут О.І.	
Розвиток методичної служби і педагогічного дорадництва в умовах децентралізації.....	150
Козак О.В.	
Проблема розвитку лідерських якостей учнівської молоді.....	152
Колодійчук Л. С., Барало О.В.	
Методологічні рівні проектування електротехнічних дисциплін.....	153

Підсумовуючи, слід зазначити, що педагогічні працівники загалом поінформовані про особливості соціально-професійних орієнтирів школярів, однак більшість шкільних профорієнаторів вважають, що учням притаманний більш утилітарний підхід до вибору ними фаху ніж це є насправді. Чимало педагогів, відповідаючи на питання щодо мотиваційної основи професійного самовизначення проектували власні установки стосовно даного питання. Також опитані вчителі переоцінюють вплив педагогічного колективу і загалом навчання в школі на процес вибору фаху оптантами. Детальне інформування шкільних профконсультантів щодо особливостей професійного самовизначення школярів загалом і специфіку позиції кожного оптанта зокрема сприятиме підвищенню ефективності профорієнтаційної роботи в ЗСЗО.

Перспективи подальших наукових розвідок вбачаються в створенні дієвої цілісної системи підготовки особистості до ефективного професійного самовизначення з врахуванням соціально-професійних орієнтирів оптантів.

Література

1. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

2. Концепція «Нової української школи» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/0BzKkv8gxSZUkMzZMbWtPYU9IWXM/view>.

378: 371.13

Калаур С.М.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НЕПЕРЕВНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Головною метою під час професійної підготовки майбутніх фахівців із вищою освітою є не сума засвоєних під час навчання знань, а сформоване уміння їх творчо використовувати. У цьому контексті високоякісна професійна підготовка залежить від якості самих вимог до майбутнього фахівця (цілей, стандартів і норм), якості освітніх ресурсів (актуальність змісту методичного забезпечення, кадровий потенціал, контингент абітурієнтів, матеріально-технічне забезпечення, фінанси) та якості освітніх процесів (наукова та навчальна діяльність, освітні технології). Ми переконані у тому, що нині необхідне «переосмислення та вдосконалення змісту навчально-виховного процесу на основі професійного спрямування, що передбачає вільний розвиток й саморозвиток майбутнього фахівця. Досягнути професійної компетентності можна лише за умови організації неперервності освітнього процесу» [4, с. 73].

У світовій практиці поняття «безперервна освіта» вживається разом із такими термінами, як: «continuing education», « lifelong education», «further education». В українській науковій літературі знаходимо подібні терміни: «продовжена», «перманентна», «компенсаторна», «ціложиттєва». Засновником неперервності освіти вважають Яна-Амоса Коменського. Однак з'ясовано, що їй нині питання неперервності та наступності освіти так і не стало беззаперечним. Так, І. Зязюн [3], зазначає, що на даний час існує певний спектр реальних проблем, а саме: серйозна неузгодженість при переході від етапу загальної, до середньої спеціальної чи вищої освіти; немає взаємозв'язку між результатами вузівської освіти і змістом підвищення кваліфікації; не створено механізмів нагромадження інформації про професійне становлення фахівця на рівні адміністративно-методичних і управлінських служб.

У «Хартії про ціложиттєве навчання» [6] мова йде про те, що набувати нові знання та компетентності, опановувати нові технології, розуміти нове інформаційне довкілля особа може впродовж усього життя, що забезпечить не лише можливості

особистого зростання, а й високий рівень соціальної адаптації, а також затребуваність на ринку праці.

У публікації Т. Вдовичин і А. Яцишин [2] доведено, що одним із найважливіших завдань освіти є формування відкритого простору неперервного навчання, що дає змогу кожному в міру культурної, психологічної та технологічної готовності, накопичити особистий освітній ресурс. Автори зазначають, що організація освітнього процесу на засадах принципів та ознак відкритої освіти сприяє кардинальній зміні в підготовці майбутніх фахівців, забезпечує більшу свободу в плануванні змісту освіти, вибору місця, часу взаємодії студентів і викладача, створює умови для індивідуального темпу засвоєння навчального матеріалу.

На сучасному етапі розвитку Європейського освітнього простору важому роль посідає запровадження стандартів, рекомендацій, що передбачають: трициклову систему навчання (бакалавр, магістр, інтегрований магістр (професійна підготовка), доктор філософії). На перший план виходить постулат «ціложиттєве навчання» (lifelong learning). Таким чином, неперервна система освіти виявляється перед необхідністю вирішення дуже важливої проблеми – неперервної професійної підготовки професіоналів, здатних ефективно навчатися. Підтримуємо Н. Олексюк [5, с. 4-5] у тому, що необхідне цілеспрямоване включення майбутнього фахівця соціальної сфери під час неперервної професійної підготовки у різні види професійно-орієнтованої навчальної діяльності, що теоретично відтворюють виробничу діяльність.

Мета статті – висвітлити теоретико-методологічні аспекти неперервності професійної підготовки майбутніх фахівців.

Неперервну професійну підготовку майбутніх фахівців трактуємо як цілісний, неперервний процес освіти, детермінований потребою у неперервному особистісному та професійному розвитку. Неперервність професійної підготовки полягає не стільки в безперервному освітньому процесі, скільки в такому вивченні теоретико-практичних аспектів майбутньої професійної діяльності, які б змогли забезпечити фахівцю максимальний рівень професіоналізму. Іншими словами, професійна підготовка неперервна не тому, що особа постійно переходить від однієї форми навчання до іншої, а тому, що, отримуючи освіту певного рівня можна паралельно, або в міру необхідності, доповнювати її, розширювати через систему державної освіти, а також шляхом самоосвіти.

У Білій книзі національної освіти України [1] неперервна професійна підготовка реалізується шляхом:

- розвитку потреби до самонавчання та саморозвитку;
- створення інтегрованих навчальних планів та програм для підготовки кваліфікованих фахівців;
- формування й розвиток навчально-науково-виробничих комплексів неперервної ступеневої підготовки фахівців;
- розробки цілісної системи навчальних закладів для забезпечення освіти дорослих відповідно до потреб особистості та ринку праці;
- оптимізації системи підвищення фахового рівня фахівців і

Вбачаємо, що усі висвітлені шляхи є доволі ефективними і в організації неперервної професійної підготовки майбутніх фахівців. Тобто, неперервна професійна підготовка має чітку соціальну спрямованість, що базується на створенні необхідних умов для професійного і особистого розвитку особи незалежно від віку, отриманої професії чи спеціальності, місця проживання. До уваги беруться індивідуальні здібності, мотиви, інтереси, ціннісні установки.

На основі праць Н. Ничкало, В. Поліщук та С. Сисоєвої виділено основні постулати неперервної професійної підготовки:

- охоплення освітою усього життя людини;
- поєднання «вертикальної» (спадкоємність між окремими етапами (проледевтичним, основним, післядипломним) та рівнями освіти (середня, вища, післядипломна)) та «горизонтальної» (освітня дія школи, соціальних інститутів, неформального оточення, ЗМІ);
- налагодження взаємозв'язку загальної та професійної освіти;
- відкритість, гнучкість професійної підготовки та різноманітність змісту, засобів і методик професійної підготовки та можливість вільного їх вибору;
- визначня професіоналізму фахівця не по способах отримання освіти, а по фактичному результату; наявність механізмів стимулювання особи до неперервної професійної підготовки.

Таким чином, можемо зробити висновок, що сутність неперервності полягає не стільки в організації неперервного освітнього процесу, скільки в цілеспрямованому та поступовому вдосконаленні особистості, яка здобуває освіту. Першочерговим є проектування цілісної неперервності професійної підготовки, яка дасть можливість особистості зробити вагомий крок щодо професійного становлення та самореалізації.

Література

1. Біла книга національної освіти України / Т. Ф. Алексєєнко, В. М. Аніщенко ; за ред. В. Г. Кременя ; НАПН України. – К. : Інформаційні системи, 2010. – 340 с.
2. Вдовичин Т. Я. Застосування технологій відкритої освіти для інформатизації навчального процесу / Т. Я. Вдовичин, А. В. Яцишин // Інформаційні технології в освіті. – 2013. – № 16. – С. 134–140.
3. Зязюн І. А. Філософія педагогічної якості в системі неперервної освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://studentam.net.ua/content/view/7596/97/>. – Загол. з екрану.
4. Калаур С.М. Педагогічна концепція організації неперервності освіти майбутніх фахівців соціальної сфери / С.М. Калаур // Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія «Педагогіка. Соціальна робота». – 2015. – № 36. – С. 71–77.
5. Олексюк Н. С. Професійна готовність соціального педагога як важлива складова його професійної компетентності / Н. С. олексюк // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. – 2007. – №1. – С. 3–7.
6. Хартія про цілісність навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eu-edu.org/news/info/87>. – Загол. з екрану.

УДК 37. 036: 159.954

Касянчук О. В.

ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧОГО САМОВИРАЖЕННЯ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Творча підготовка майбутнього вихователя є складною неперервною динамічною системою, що передбачає вдосконалення і розвиток професійно значущих особистісних якостей, набуття фахових компетентностей. Вона спрямовується на кінцевий інтегративний результат – формування соціально активної, компетентної, духовно-творчої особистості з яскраво вираженою професійною спрямованістю, спроможною до самовираження і самореалізації у професійній і творчій діяльності.

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ПЕДАГОГА

*Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної
конференції*

м. Тернопіль, 26-27 квітня 2018 року

*Укладачі - Віктор Євгенович Кавецький, Анатолій Володимирович Вихрущ, Оксана Ярославівна Жизномірська, Руслан Ярославович Яковишин, Ігор Іванович Гаврицак,
Сніжана Богданівна Гах*

Підписано до друку 15.05.2018 р.
Папір офсетний. Формат 60x84¹/16.
Гарнітура Times New Roman.
Друк офсетний.
Умов. друк. арк. 22,5 .
Обл.-вид. арк. 23,2 . Зам. №245

Віддруковано з готових діапозитивів у СМП “Тайп”
46006, м. Тернопіль, вул. Чернівецька, 44 б,
Телефон (352)520075; (352)526161